

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Stev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 8. julija 1923.

Telefon št. 552.

STEV. 78.

Osnova zakona o stabilizacijskih bilancah v češkoslovaški republiki.

Kakor v drugih državah, tako je imelo poslabšanje valute in kolebanje denarne vrednosti tudi v ČSR vpliv na bilance zasebnih podjetij. Bilance podjetij naj bi predočevale prvič pregled o njihovem premoženjskem stanju, drugič pa so podlaga k izračunavanju dohodkov podjetja tekom določene gospodarske dobe. Da bi dohodki mogli biti izračunani na način, ki odgovarja narodnogospodarskim principom, je potrebno, da bi vsi izdatki bili označeni v pravilni višini in v isti denarni enoti. V teh bilancah so nominalno vse postavke sicer izražene v isti denarni enoti, toda materialno izvirajo bilančne krona iz raznih dob ter imajo razno kupno moč. Poleg bilančnih vrednot, katere so izkazane že v današnjih kronah, so tudi druge še v predvojnih zlatih kronah, inflacijskih kronah itd. Bilance zato ne dajejo podlage za pravilno gospodarstvo.

Posledice sedanjega stanja se pojavljajo v tem, da so odpisi, kateri se vsakoletno vrše, faktično manjši ter ne odgovarjajo resničnim razmeram, vsled česar si podjetje tekom gotove dobe ne more nabaviti fondov, potrebnih za obnovo inventarja. Znesek, katerega podjetje izkazuje, je radi tega večji od faktičnega zneska, obdavčujejo in izplačujejo se toraj tudi navidezni dobički, seveda na škodo podjetja. Nastaja toraj nevarnost poslabšanja tehnične opreme produkcije.

Tudi drug davčni vzrok zahteva reformo bilance. V reformi direktnih davkov nastane iz dohodninskega davka progresivni davek, višina obdavčenja bode določena po razmerju absolutnega zneska k osnovnemu kapitalu. Potem bi bilo pri enakem absolutnem znesku in pri enakem opremljenju podjetja oškodovano podjetje z višjim davkom, ki ima kapital označen še v vrednostnih kronah, toraj v manjšem številu kron. Davčna progresija pa zahteva enakomerno davčno podlago.

Poleg navedenih momentov se mora uvaževati tudi vprašanje posojila, borza, trg kapitala itd.

Stabilizacijske bilance naj dajo podjetjem možnost, da prevédejo vse bilančne postavke na krono današnje kupne moči. Pri tem so razne gospodarske razmere v ČSR izsilile rešitev, ki se v mnogih točkah razlikuje od rešitev v Nemčiji, Avstriji ali na Madjarskem. V teh državah so bile obliatočno vpeljane takozvane zlate bilance, medtem ko jih ta osnova uvaja samo fakultativno in to tako, da jih počeniš s 1. januarjem 1926 in končaviš s 1. januarjem 1931 lahko sestavi vsak, ki točno vodi trgovske knjige.

Nadaljnja važna razlika je v novi cenitvi. Medtem, ko se je v drugih državah nova cenitev nanašala na vse bilančne postavke in se je splošno pretrgala bilančna kontinuiteta, se v zmislu osnove nanovo ocenjuje samo one predmete, ki se v podjetju stalno uporabljajo. Samo pri teh se ruši bilančna kontinuiteta, ki pa sicer ostaja nedotaknjena.

Osnova izhaja iz predpostavke, da so v glavnem oni predmeti, ki predstavljajo stalno kapital, izraženi v bilancah še v kronah razne, posebno pa višje kupne moči. Postavke, ki nasprotno označujejo tekoči kapital, so se tekom zadnjih treh let stabilnih gospodarskih razmer že prilagodile današnjim razmeram cen. Ni toraj pri njih potrebna nova valorizacija, kajti

osnova hoče poseči samo kolikor mogoče najmanje v gospodarsko življenje.

Za valorizacijo novih predmetov je osnova sprejela princip nove valorizacije, nikakor pa preračunanje. Za novo valorizacijo se določi samo ena nominalna meja, predmeti se lahko ocenijo največ s splošno ceno. Za splošno ceno smatra osnova ono prodajno ceno, katero je lahko doseči v prosti trgovini. K temu kriteriju priključuje osnova še dva druga stališča, namreč, da se naj predpolaga nadaljno obratovanje podjetja (v razliki od likvidacije podjetja) in da se naj pri novem ocenjevanju smatra podjetje kot gospodarska celota. S tem je indirektno rečeno, da se naj pri ocenjevanju oziroma zlasti na rentabilnost podjetja.

Osnova je določila podrobne predpise posebno za akcijske družbe in družbe z omejeno zavezo. Poleg določb o formalnem postopku pri sestavljanju bilanc vsebuje osnova tudi predpise o tem, kako je razpolagati s prebitkom in kako je izravnati diferenco, ki se pojavi pri novi cenitvi. Pridobljeni prebitki se lahko vporabi za ustanovitev posebnega rezervnega fonda, ki naj služi glavno h kritju bilančnih izgub. Nadalje se ta prebitki lahko vporabi v svrhu zvišanja akcijskega kapitala, toda samo pod tem pogojem, da po zvišanju kapitala ne bode vsota resničnih rezerv znašala manj kot 25% akcijskega kapitala. Tudi je mogoče kombinirati oba načina.

Primanjkljaj, ki nastane pri novem ocenjevanju, se lahko krije iz rezervnih fondov ali pa z odpisom akcijskega kapitala. Rezervni fondovi ne smejo biti popolnoma izčrpani, ampak morajo tudi po znižanju akcijskega kapitala znašati najmanj 10% akcijskega kapitala.

V slučaju znižanja akcijskega kapitala uvaja osnova ohrano minorita. Akcionarji, ki zastopajo najmanj 25% osnovnega kapitala, imajo pravico vzklica pri razsodišču, ki bode ustanovljeno pri Centrali trgovskih zbornic. To razsodišče ima dve važni funkciji. Odloča o sporih, nastalih vsled novega ocenjevanja med javnimi družabniki ter med komanditisti in komplementarji o višini računov oziroma vlog. Končno izjavlja to razsodišče obvezna mnenja glede pravilnosti ocenjevanja, ako ga za to naprosijo finančni uradi. Finančni uradi pa ne morejo samovoljno preizkuševati novo ocenjevanje.

K izpeljavi zakona so določene davčne in taksne ugodnosti, ki izvirajo iz karakterja tega vprašanja. Prebitki, ki se pojavijo pri novem ocenjevanju, se ne sme smatrati kot dobiček, ne sme biti razdeljen in ni zato predmet obdavčenja.

K formalni izpeljavi stabilizacijske bilance so potrebne gotove priprave, ki bi sicer morale biti taksirane. Ker pa ne gre tu za faktične materialne, ampak samo za številčne spremembe, jih osnova osvoboduje od takse.

Ta osnova je gospodarskega, ne pa fiskalnega značaja. Osnova noče reglementirati, posega samo v slučaju potrebe.

Cilj osnove je obnovitev enakosti bilančnih vrednot, dati podjetjem enotno kalkulacijsko bazo, omogočiti jim pravilno izračunavanje dohodkov in primorati jih k ekonomizaciji produkcije. Osnova hoče podpirati ustvarjanje kapitala v podjetju samem, kajti nujno potrebno je za celo narodno gospodarstvo, da si podjetja tekom gotove dobe prištedijo fond, ki je potreben za obnovo njihovih investicij.

Delovanje »Zveze trgovskih gremijev«.

Iz poročila tajnika g. I. Mohoriča na občnem zboru Zveze v Kranju 28. junija t. l.

(Konec.)

Organizatorne zadeve.

V organizatornem oziru je omeniti, da so se še ostali gremiji prilagodili glede svojega okoliša novim srezkim mejam, ki tega že niso storili lansko leto. Ustanovljeni so bili gremiji D. Lendava in Ljutomer, ki so takoj pristopili k Zvezi. Razveseljiv dokaz za odnošaje gremijev napram Zvezi je nadalje dejstvo, da je meseca aprila še zadnji gremij trgovcev v St. Lenartu v Slov. Goricah, ki dosedaj še ni bil organiziran pri nas, prijavil svoj pristop k Zvezi, ki združuje tako 26 gremijev in eno zadrugo iz obeh oblasti v svojem okrilju. Delovanje gremijev se je v toku preteklega leta razvilo do izredne intenzivnosti. Gremiji predstavljajo ne samo važno stanovsko organizacijo trgovstva vsak za svoj okoliš, marveč so skoro brez izjeme glavni iniciatorji gospodarskega dela in napredka v svojih okrajih. Gremiji posvečajo podrobno pažno povečanju pridobitnosti v svojih okoliših, ki je predpogoj, da se poživi oslabljen trgovski promet, da se ustvarijo novi viri dohodkov in pridobijo nova produktivna podjetja. Kot vzor nam služi v tem oziru baš naš gremij domačin v Kranju, na katerega sedežu danes zborujemo, ki je znal pridobiti za celo Gorenjsko važne industrije ter ustvariti tako nove možnosti razvoja trgovstva v svojem okolišu. Z zadovoljstvom beležimo zasluge, ki so si jih pridobili gremiji v ormožkem, ptujskem in murskosobotnem okraju za elektrifikacijo teh srezov in gremij za logaški okraj za zgradbo telefonske zveze po cerkniški dolini. Mi vidimo, da je trgovstvo tudi v tem oziru pionir gospodarskega napredka ter želimo, da se ta vzorna in vzgladna marljivost čim intenzivneje razširi na vse panoge gospodarske podjetnosti in to tudi pri ostalih gremijih. Pa tudi v socialno političnem oziru je zabeležiti važen dogodek, da se je gremiju v Mariboru posrečilo prebiti led vsem konzervativnim pomislekom in organizirati pod okriljem gremija zavarovanje samostojnih trgovcev za primer bolezni. Danes šteje ta blagajna po enoletnem poslovanju 100 članov in ima letno 33.900 Din vplačanih premij.

S tem organizatornim delom pridobivajo gremiji na svoji avtoriteti in na vplivu na naše javno življenje in smatramo lahko za priznanje teh prizadevanj gremijev, da je bilo Zvezi trgovskih gremijev na konferencah o gospodarskem svetu tudi koncedirano pri sestavi načrta pravo na stalno zastopstvo v gospodarskem svetu. Mislim, da bo po aktiviranju sveta tu dana Zvezi prava možnost za tolmačenje naših gospodarskih želj in stremljenj, da bo tu dana prilika našega uspešnega sodelovanja na konstruktivnem gospodarskem delu v interesu našega slovenskega trgovstva.

Naseljevanje inozemcev.

S preteklim letom zaključuje doba zapiranja našega gospodarstva napram inozemstvu. S sprejetjem naseljevalne konvencije s kraljevino Italijo, ki je bila baš te dni sprejeta v Narodni skupščini, nastopa nova faza razvoja za trgovino v Sloveniji. Treba je zato čvrste in močne organizacije, da nam te pogodbe ne prinesejo skrajno škodnih posledic. Bil bi slab dokaz borbenosti, organizatorne zmožnosti in komercialne sposobnosti našega trgovstva, če bi mi morali na prihodnjih občnih zbore ugotoviti, da smo v tej borbi podlegli inozemcem odnosno postali pasivni in bili potisnjeni ob stran. Dosedaj je bila naša aktivnost v tem oziru pomanjkljiva. Prevladalo je premnogokrat preveč brezobzirno osebno koristoljublje, ki v svoji zaslepljenosti ni hotelo uvideti važnosti skupnega organizatornega dela in podreditve svojih interesov pod dovršenejšo obliko podjetnosti. Ugotoviti moramo, da je naša organizacija v veletrgovini še zelo pomanjkljiva ter da

Obligacije železnice Donava — Sava — Adrija.

Predsednik železnice dr. Fall je bil v Parizu in se je pogovarjal tam s pariškim odborom delničarjev. Zdi se, kakor da so se deloma sporazumeli o definitivni obračunski številki, tako da bi morebiti to ali ono leto ostalo nekaj zneskov v svrhu zvišanja obrestovanja obligacij. Normalni letni dohodki obligacijskega zaklada znašajo od leta 1923 naprej: Avstrija je plačala fiksno 6.760.000 zl. fr., Ogrska 3 milijone 125.000, Jugoslavija 5.800.000, Italija 6.000.000, skupaj 21.685.000 zlatih frankov. Pride zraven še pavšalna odškodnina za uporabo skupnih postaj v znesku 300.000 frankov in pa vmesne obresti obratovanja 150.000 zl. fr., tako da pride skupna vsota nad 22.1 mil. zlatih frankov na leto. Obligacionarji imajo od te vsote vsekakor 20.6 mil. fr. na razpolago. Za leto 1925 so plačali že 1. marca 4 zlate franke za vsako akcijo; od skupnih dohodkov tega leta v označeni višini 22.1 mil. zl. fr. bi ostalo na razpolago 20.6 milijonov, zraven pride pa še 1.450.000 zlatih frankov kot prvi obrok zaostale obveznosti Jugoslavije iz leta 1923 — odplačevanje te obveznosti se izvrši v štirih obrokih —, skupno torej okroglo 22 mil. zlatih frankov. Od te vsote gre na upravne stroške itd. 1.300.000 zl. fr. Obligacij je v obtoku še 4.084.231 ko-

sov; po odštetu rednega odplačevanja obligacij v znesku 2.200.000 frankov ostane zanje ca 18.500.000 zlatih frankov. V marcu je bila ob kuponu 4 frankov potrebna zanje vsota 16.400.000 frankov. Tudi tarifno zvišanje avstrijskih zveznih železnic, na katerem se dela, ne bo ostalo na razvoj obligacijskega fonda brez posledic. Po določbah dogovora v Rimu je obligacijski fond interesiran na oblikovanju družbinah brutodohodkov, torej na vsaki spremembi tarif. Ves razvoj poteka torej še precej zadovoljivo.

NASA TRGOVSKA POGAJANJA Z INOZEMSTVOM.

V Pariz se odpelje v kratkem številna delegacija v svrhu trgovskih pogajanj s Francijo. Ea del delegacije odputuje naprej v London, da dovrši pogajanja za trgovsko pogodbo z Anglijo. Pogajanja s Češkoslovaško se nadaljujejo še tekom tega leta. Pričakuje se tudi, da se izdela še letos tarifi del trgovske pogodbe z Ogrsko. V jeseni prične naša država trgovska pogajanja z Nemčijo in Turčijo. Z Albanijo sklenjeno pogodbo predloži vlada Narodni skupščini še to jesen, ker je ta pogodba, ki naj uredi naš obmejni promet z Albanijo, za naše interese jako važna.

je treba posvetiti temu vprašanju največjo pažnjo. V splošnem prevladuje pri nas le mali obrat in sicer mešane trgovine. Specializacija je še v povojih. Vendar je jasno, da je napredek pod sedanjimi razmerami mogoč le na ta način.

Trgovskih družabnih obratov smo šteli v Sloveniji po stanju zborničnega, trgovskega registra dne 25. junija 1926 delniških družb 92, družb z omejeno zavezo 357 ter 1058 pridobitnih zadrug, od katerih odpade dobra polovica na kreditne zadruge, nad 400 pa je združenih trgovin.

Poleg konkurence, ki nam nastaja vsled reciprocitete z Italijani, ki bo v par dneh uzakonjena in ki so že dosedaj igrali znatno vlogo v naši eksportni trgovini in v vedno večjem obsegu izločevali domače podjetnike in ki so znali potom slavnatih mož pridobiti tal baš v naši najvažnejši panogi, to je v lesni trgovini, moramo vedno bolj računati tudi s konkurenco inozemskih trgovskih potnikov in nadlego krošnjarijev. Poslovanje tujih potnikov presega v mnogem oziru predpisni delokrog in zahteva remediure. Tudi v krošnjarskem vprašanju še vedno nismo pri željenem koncu in bomo morali pričeto akcijo nadaljevati. Nadaljevati moramo pa tudi borbo proti tendenci, ki se pojavlja vsak čas, da se odtegnejo posamezni predmeti slobodnemu trgovskemu prometu in tako zoži obseg slobodnega trgovskega poslovanja z raznimi administrativnimi predpisi ali s pretiranimi takami.

Na večerajšnji predkonferenci smo obširno razpravljali o vprašanju izjednačenja davkov glede katerega bo danes predlagana posebna resolucija. Razpravljali smo tudi o predstoječi železniški tarifni reformi, ki se bo zopet znatno izpremenila in vplivala na gospodarske in konkurenčne razmere posameznih krajev.

Ako metrimo resolucije, ki so bile pred letom dni sprejete v Rogaški Slatini, lahko ugotovimo prijetno dejstvo, da je prvih šest za naše gospodarstvo najvažnejših načelnih vprašanj ugodno rešenih v predlaganem smislu.

Želim in nadam se, da bomo ob naši prihodnji bilanci na občnem zboru v Ptujju lahko zabeležili enak napredek in uspeh v našem organizatornem delu.

Praktični migljaj za trgovske nastavljenice.

Trgovsko društvo v Celju si je nadelo nalogo v »Trgovskem listu« večkrat objaviti zanimivosti, ki bi trgovskemu življu prinašale koristi. Opazilo se je namreč, da tako trgovski nastavljenice kakor tudi trgovci sami ne polagajo posebno pažnjo na tehniko postrežbe, kar je posledica tega, ker se mnogo premalo zanimajo za razna strokovna čtiva, iz katerih bi lahko posnemali dobre nauke, ki se dajo v praksi prav izvrstno uporabiti. N. pr. v nekem inozemskem strokovnem glasilu je bilo ad circulandum stavljeno vprašanje »Kaj je storiti, ne da bi trgovski nastavljenice pustili odjemalce oditi iz trgovine nezadovoljne.« Odgovor: Že vstop kupeca v trgovski lokal je uspeh cele vrste predpriprav. Da sploh more stopiti kupec v prodajalno, je predvsem potrebno najeti poslovne prostore. Za to je treba plačati najemnino, davek, potrebno je izložbo okusno opremiti, izstavljeni vabljive napisne table, skrbeti je treba za dovoljno razsvetljavo, širiti potrebne reklame itd. Vse to je zvezano z visokimi stroški, poleg tega mora računati trgovec na sebe in na plače svojih nastavljenic, brez ozira na rentabilnost predstoječega prometa. Vstop odjemalca mora torej dovesti po tolikem delu in predpripravah do prodaje. Na vsak način se smatra za izgubo, če odide stranka nepostrežena. Toda ne samo to, ampak važno je tudi dejstvo zakaj ni bila stranka zadovoljna odnosno postrežena. Ravno v tem tiči krivda tehnike. Računati mora trgovec tudi s tem, da stranka, ki odide nezadovoljna, izraža nezadovoljstvo prav gotovo tudi napram svojim znanecem in prijateljem, kar lahko v izdatni meri škoduje ugledu in razvoju trgovine.

Da stranka ni bila postrežena se zgodi ponajvečkrat le radi tega, ker za postrežbo določen nameščenelec ni dovolj izvežban, ali mu manjka potrebna govorniška spretnost, ne pozna stranke, ni iznajdljiv v prepričevanju, ne pozna zalogo trgovine, in kar bo skoro gotovo največja krivda, da ni z glavo pri delu.

Skrbeti je torej, da prodajalec blago natančno pozna, ter da je zmožen dokazati vrlino in vrsto blaga. Nameščenelec mora biti točno informiran iz kakšnega vzroka ni eno ali drugo blago v zalogi, da more navesti zakaj ni v zalogi ter mora znati priporočiti drugo v zalogi se nahajajoče blago. Zategadelj je potrebno, da trgovec svojim nameščencem vse to v prostem času obrazloži, da drži po zaključku trgovine takorekoč šolo z njimi, kako in kaj je treba stranko postreči in kaj naj mu služi za merilo ocene, ko stopi stranka v trgovino in kakš daleč sme s ponudbami, predvsem pa jim mora razložiti vrline enega ali drugega blaga.

Če prodajalec pri eni stranki nima sreče, naj prepusti ponujanje starejšemu svojemu tovarišu ali celo šefu samemu. Vendar se to ne zme zgoditi tako, da stranka to opazi. Z nedolžnimi migljaji je treba šefa odnosno tovariša opozoriti, nakar pristopi šef ali tovariš kar tako slučajno k stranki, ki nadaljuje prodajo. Za vse take migljaje mora vladati dogovorjen sporazum, rečimo: Gospod šef, ali je bil tak popelin naknadno naročen? Besedice »naknadno naročen« pomeni klic na pomoč, nakar stopi šef k stranki z vprašanjem: Ali ste gospa mogoče izbrali ta popelin? in razvije potem nadaljni razgovor, ne da bi to stranka opazila. V nobenem slučaju ne bi bilo dopustno, da bi stranka nezadovoljna odšla, ne da bi se obvestilo šefa ali starejšega tovariša, kateri zna in more stranko lažje pridobiti.

Svetovna letina.

V »Neues Wiener Journalu« bere-mo strokovnjaško poročilo o svetovni letini.

Najprvo ugotavlja dopisnik, da je imela Evropa lani rekordno letino, kakršna se ponovi samo enkrat v desetletjih. Zlasti rži so toliko pridelali — v prvi vrsti Nemčija, Poljska, Ogrska, Češkoslovaška in Avstrija —, kakor je v teh državah niso pridelali najmanj dvajset let nazaj. Naprej se je skoraj vedelo, da letošnja letina ne bo taka, a korektura je bila dosti večja kot so mislili in se je razvila v dosti slabšo letino kot je normalna. Po doslej došlih poročilih more računati Evropa letos v najbolj ugodnem slučaju s srednjo letino in mora pričakovati pri pšenici za 30% manjši pridelek v raznih slučajih še manj —, pri rži pa morebiti še manjši pridelek. Dolgotrajni dež sicer tega položaja ni ustvaril, a ga je prav izdatno poostiril, in sicer ravno pri rži. Največ škode je napravil dež v Avstriji, Češkoslovaški, Italiji in Franciji, deloma tudi v Nemčiji.

Pri poročilih moramo razlikovati uradna poročila, ki so večinoma vselej zelo zakasnela in so po večini prav kritična, in pa privatna poročila, ki so nekoliko bolj ugodna in ki končni rezultat najbrž bolj zadenejo. Tako pričakujejo naprimer za Nemčijo srednjedobro pšenično letino, slabo pa glede rži. Isto velja za Anglijo, a so dosedanje cenitve zelo nezanesljive. Zelo slabo je v Italiji, kjer pričakujejo kvečjemu 6 do 75 odstotno letino; nič bolje ni na Francoskem, kjer pričakujejo tudi samo 75% lanske letine, ki je bila pa tudi samo srednja. Nekoliko bolje je v balkanskih državah. V Bolgariji napovedujejo prav dobro letino in računijo z izdatnimi prebitki za izvoz, čeprav ne v taki izmeri kot v miru, ko je Bolgarija eksportirala na leto povprečno 25 milijonov meterskih stotov. Tudi Rumunija in Ogrska bosta na dobrem; glede Rumunije prim. Trg. list št. 72. Prav tako Jugoslavija, »a se menda tudi letos ne bo moglo zabraniti nadaljno nazadovanje eksportne številke, ki se pojavlja že več let; merodajni so pa pač

še drugi vzroki kot čisto produkcijskotehnični«. Za Avstrijo pričakujejo srednjedobro pšenično letino, a neugodno rženo, ki se niti od daleč ne bo približala lanskemu rekordnemu pridelku.

S podarkom se bo javil letos spet ameriški trg, izenačevalno in deloma tudi v tem, da bo določal cene na svetovnem žitnem trgu. Čeprav letina najbrž ne bo posebno dobra in bo ostala daleč za letom 1924, vendar vemo že sedaj, da se bo dvignila visoko nad lanski primanjkljaj; lani je pridelala naprimer Unija samo eno petino svetovnega pridelka, dočim pridelala v normalnih letih skoraj eno tretjino. Skupni ameriški letošnji pridelok cenijo na 75 do 80% normalnega; U. S. A. bodo pridelale okoli 770 milijonov bušlov pšenice, to je okoli 210 milijonov meterskih stotov; ker bo znašal svetovni pridelok najbrž 850 do 950 milijonov stotov, ima Amerika že sedaj zagotovljeno merodajno vlogo na svetovnem trgu; saj bo njen pridelok skoraj četrtina svetovnega. V zadnjih dneh so prišla prva poročila iz Kanade in Avstralije; Kanada bo imela ogromna plus, Avstralija pa minus, vsled dežja. Skrbi dela slejkoprej Sovjetska Rusija, ki bi v normalnem času s svojim prebitkom gotovo lahko zalagala vso Evropo. Če so vesti in Rusije in v prvi vrsti iz Ukrajine resnične, se sme računati letos s prav dobro letino in bo morda le še kaj ostalo za Evropo, kar bi splošni položaj gotovo zelo zboljšalo.

Zmeraj govorimo o bušelih, kvarterjih itd. Enkrat že smo navedli dotične številke v kg in litrih; ker se pozabi, povemo to še enkrat: 1 kvarter (quarter) = 282 l, 1 barrel petroleja = 1.514 kl, 1 bušel pšenice 27.2 kg, 1 bušel koruze in rži = 25.4 kl, 1 bušel ječmena = 21.8 kg, 1 bušel ovs pa 14.5 kg. Tu mislimo na ameriške bušele. 1 acre = 40.468 arov, 1 pound (funt) = 453.59 gramov.

SLADKORNI EKSPORT ČEŠKOSLOVAŠKE.

V mesecih oktober-maj 1920/21 so izvozili iz Češkoslovaške 230.000 ton surovega sladkorja, 1921/22 339.000, 1922/23 344.000, 1923/24 587.000, 1924/25 841.000, 1925/26 812.000; letos torej manj kot lani. Najvažnejši odjemalci so bili tudi letos Hamburg, Anglija, Avstrija, Švica in Italija s Trstom. Primerjajoč posamezne dežele po odstotkih in če jih razdelimo na kontinente, vidimo glede surovega sladkorja tele mere:

	1924/25	
Evropa	811.646 ton	96.5%
Azija	16.391 ton	1.9%
Afrika	3.737 ton	0.4%
Amerika	9.627 ton	1.2%
Skupaj	841.401 ton	100.0%
	1925/26	
Evropa	781.783 ton	96.3%
Azija	28.120 ton	3.5%
Afrika	1.312 ton	0.2%
Amerika	808 ton	0.0%
Skupaj	812.023 ton	100.0%

Vsega sladkorja so izvozili v kampanji 1924/25 1.015.155 ton: v Evropo 982.023 ton ali 96.7%, v Azijo 19.109 ozir. 1.9%, v Afriko 4.008 ton ozir. 0.4% in v Ameriko 10.015 ton ali 1.0%.

Podjetja delajo polletne bilance. Umevno, da skuša vsako podjetje štediti povsod, kjer le more. Vsi nepotrebni izdatki se ertajo, kar je tudi potrebno in v redu. Ne kaže pa preveč gospodarskega smisla in smisla za štednjo, kdor misli, da koristi podjetju s tem, da odpove naročnino na »Trgovski list«. List sta nam odpovedali dve tovarniški tvrdki. Pri eni se je izkazalo, da so to napravili nameščenelec pomotoma, druga pa nima za list interesa (poslevedja najbrže ne razume slovensko!). Čitanje lista prihrani marsikatero pot in marsikateri dopis, prihrani na času in denarju, zato bi moral vsak podjetnik sam skrbeti za to, da se listu, ki prinaša vse carinske, davčne, tržne informacije, obvestila o javnih dobavah, oblastvene razpise itd., v interesu podjetja posveča večja pozornost. Slednjic je »Trgovski list« stanovsko glasilo gospodarskih krogov Slovenije, njih glasnik in zaščitnik in pričakovati bi bilo, da bo vsak gospodar nudil svojemu glasilu vsaj toliko podpore, kolikor je nudi svojemu glasilu tudi vsak organizirani delavec! Samo od močnega, gmotno in moralno od vseh podprtega glasila, je pričakovati velike uspehe. Zato škodi skupnosti, ovira udejstvitev gospodarskega programa, kdor se od skupnega glasila cepi!

»TRGOVSKI LIST«.

MINISTER TRGOVINE IN LJUBLJANSKA KONFERENCA.

Beograjski »Privredni pregledi« priobčuje v zadnji številki pod gornjim naslovom sledečo notico: »Doznavamo, da so domačini in udeležniki konference zbornice, ki se je vršila pretekli teden v Ljubljani, bili zelo neprijetno iznenadeni vsled nepozornosti od strani ministra trgovine. Dolgo pred otvoritvijo konference so bila vsa prisotna ministrstva obveščena o dnevu otvoritve in dnevnem redu, ki se je razpravljalo. Poleg tega so se razpošljala ministrom tudi vabila na osebno udeležbo. Dočim je minister za finance poslal svojega zastopnika, ni bil od ministrstva trgovine nihče prisoten. G. dr. Krajač je užival glas vrlo uglednega in pazljivega človeka. Zaradi tega je postopanje v tej zadevi tem težje razumljivo. Vse se sprašuje, ali ni to končno prezrl kabinet, ali pa gre za taktični postopek. V vsakem slučaju se smatra, da bi do tega ne bilo treba priti, temmanj ker je ljubljanska konferenca do cela bila namenjena enemu najvažnejših in najdelikatnejših vprašanj narodnega gospodarstva: o povzdigi pomorstva in njegovih odnošajih napram trgovini.«

FRANCOSKI FINANČNI POLOŽAJ.

Tedensko poročilo francoske banke ugotavlja, da so se zvišala v preteklem tednu posojila državi za 750 milijonov frankov in da se je zvišal obtok bankovcev za 841.047.390 fr. V burbonski palači so se večeraj sestali številni poslanci, čeprav ni bilo seje in so komentirali dvig tujih deviz tekom dneva. Briand je izjavil, da je to posledica zgrešene javne polemike o washingtonski pogodbi in o ureditvi francoskega dolga. O pogodbi bi se morala zbornica izjaviti čim prej, je dejal ministrski predsednik in se zavedati posledic svojega glasovanja, pa naj se konča tako ali tako. Finančno ministrstvo je dostavilo listom poročilo glede nameravane uporabe zlatega zaklada Francoske banke pri stabilizacijski akciji franka. Kakor izvaja poročilo, zahteva stabilizacija povratek k normalnim razmeram, v katerih se bo moralo za bankovce izplačati zlato, seveda v razmerju, ki se bo še določilo. Ako bi zlaté zaloge neporabljene ležale v kletih banke, bi imelo to nevarne posledice za kurz franka ter neovirano baisse spekulacijo. Pred vojno je bilo dejstvo, da so se bankovci izplačevali v zlatu, vzrok stabilnosti franka. Vendar pa ne smejo smatrati zlate zaloge Francoske banke kot edino sredstvo za stabilizacijo valute, ker v tem slučaju uspeh ne bi bil zasiguran. Zlato se bo uporabilo le v najsrajnejšem slučaju ter bi služilo le kot dopolnilo drugim meram, od katerih bi bila najvažnejša otvoritev inozemskih kreditov.

PODRAZENJE GRADBENIH STROŠKOV PO VOJSKI.

Društvo stavbnikov na Dunaju je izdalo statistiko, ki primerja gradbene stroške leta 1913 in v letošnjem maju. Pri isti množini materiala in pri istem delu je podraženje 21.520 kratno; če razčlenimo materialne stroške in mezde, je podraženje 16.282 kratno in 24.492 kratno. Avstrijci računijo med seboj še vse v kronah. Treba je torej to podraženje preračunati na sedanjo vrednost krone, pa dobimo podraženje od tedaj do danes.

TRGOVCI! Razpečavajte v svojih trgovinah srečke loterije Društva »Trgovske akademije«. Srečke dobite pri svojem gremiju.

Trgovina.

Položaj manufakturne trgovine v Srbiji. Beograjski »Trgovinski glasnik« opozarja v eni zadnjih številčk manufakturne na težak položaj, katerega ustvarjajo v manufakturni stroki slabe cene. Položaj ostre slabe kupčije, ker konzumenti kupujejo manufakturno le v skrajni sili. Izboljšanje utegne nastopiti po žetvi, če bo ugodno uspela, ko bo zopet prišlo več denarja v državo. V vseh vrstah manufakturnih trgovcev se pojavlja pohvalna težnja, da tudi od svoje strani omeji nove nabave na najmanjšo mero in se tako pripravijo na morebitne pretresljaje, ki utegnejo v tej stroki nastopiti. Splošen položaj na manufakturnem trgu je kaotičen in se razvija v divji konkurenci med posameznimi industrijskimi središči, ki streme, da si pridobijo za vsako ceno nova tržišča. Pojavlja se v naši državi brez števila tujih polnikov, ki gredo od vasi do vasi in ponujajo blago.

Konkurz. Razglašen je konkurz o imovini tvrdke Elektro-Company družba z o. z., Ljubljana; roki: 12. julij, 13. in 27. september; o imovini Matije Rajha, trgovca v Brezovju, pošta Sv. Jurij ob juž. žel., roki: 20. julij, 1. avgust in 10. avgust. — Konkurz je razglašen o imovini Josipa Savelija, trgovca v St. Juriju ob juž. žel. Prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Celju 24. t. m. ob pol 9. Oglasitveni rok do 10. avgusta t. l.

Koliko trgovskih in obrtnih podjetij imamo v Beogradu? V Beogradu imamo po zadnji uradni statistiki 4750 trgovskih in 2860 obrtnih podjetij.

Ostanki oglja v prahu. Neka tvrdka iz Italije se zanima za naslove tvrdk, ki bi ji mogle dobavljati redno poljubne količine ostankov oglja v prahu. Njen naslov je interesentom na razpolago v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Indeksna številka v Ameriki se je od 15. do 22. junija t. l. znižala od 153,6 na 152,3 točke.

Italija je podaljšala prepoved za izvoz pšenice. Italija je prepoved za izvoz pšenice, ki je potekla koncem meseca junija t. l., podaljšala še za eno leto.

Indeksne številke za veletrgovino v Avstriji. Indeksna številka za veletrgovino (sredi leta 1914 = 1) se je zvišala od 15. maja do 15. junija t. l. od 17056 na 17798 točk. Indeksna številka za živila se je zvišala od 15913 na 17040, za industrijske izdelke pa se je znižala od 19618 na 19495. — Indeksna številka za preživljanje se je v istem času zvišala od 14631 na 14814 točk.

Čilski soliter. Na trgu solitra je prodajna kriza kronična. Zato so sklenili čilski producenti zopetno pocenitev, in sicer za 1 funt pri toni. Na evropskem kontinentu je trenutno čez 200.000 ton čilskega solitra, ki ga je prav težko spraviti v denar, ker so umetna gnojila bolj poceni. Doslej je bila v navadi klavzula, da so člani Zveze producentov od svojih odjemalcev neprodano blago morali na konci sezije vzeti nazaj; sedaj so to klavzulo odstranili, ker je bila tozadefna škoda za producente res prevelika.

Industrija.

Kriza naše industrije za predelovanje mesa. V ponedeljek predpolodne se je vršila v dvorani Centrale industrijskih korporacij v Beogradu seja zastopnikov industrije za predelovanje in izvoz mesa iz cele države. Konferenci so prisostvovali tudi gg. dr. M. Todorović in Lazarević s strani ministrstva trgovine in industrije, g. Sava Kukić s strani ministrstva inostranih del, g. Marković s strani ministrstva saobračaja i. dr. Poročilo o položaju te panoge je podal sekretar zveze g. Petrik. Naš najvažnejši trg v inozemstvu, je poročal g. Petrik, je Avstrija. Toda Avstrija stremi za tem, da v svrhu pospeševanja lastne domače industrije za predelovanje mesa poveča uvoz žive živine in omeji uvoz fabrikatov. To oviranje uvoza naših mesnih izdelkov najde svoj izraz predvsem pri izdajanju uvoznih dovoljenj. Zbog tega je celokupen izvoz proizvodov te stroke skoro popolnoma zastal. Ta vrsta kontingentiranja se uporablja napram nam, ne pa tudi napram italijanskemu blagu, ki prihaja iz Madžarske in Češkoslovaške. Češkoslovaški trg pride za nas v upoštevanje za izvoz salame, slanine in masti. Toda z novimi carinskimi postavkami grozi opasnost, da zgubimo tudi ta trg. Opas-

nost je tem večja, ker je Italija že sklenila s Češkoslovaško trgovinsko pogodbo in sme uvažati nemoteno kolikor hoče. Italija postaja v tem pogledu eden naših najresnejših konkurentov na svetovnih tržiščih. Od drugih tržišč ne pride za nas skoro nobeno v poštev: Svica je blokirana z veterinarskimi predpisi vseh vrst, za nemški trg je uvoz prepovedan, turški trg ima v posesti Italija, a Anglija je dobila koncesije za izvoz svinjskega mesa iz Bolgarije. Od 18 domačih tovarn za predelovanje mesa, je danes še samo 6 v obratu. Razen teh posebnih težkoč, ovirajo razvoj te panoge še javnopravna in socialna bremena, ter neprijetnosti, katerim so izpostavljene tudi druge panoge. Načelnik ministrstva trgovine in industrije g. dr. Milan Todorović je izjavil, da moramo na težave, ki nam jih dela Avstrija glede našega izvoza, odgovoriti z adekvatnimi merami tudi mi, in to tem prej, ker z uvoznimi dovoljenji, katera se sedaj zahteva za izvoz mesnih proizvodov se krši pogodbeno stanje med nami in Avstrijo. Gospod Kukić poudarja, da ne obstoja problem v zaščiti in zasiguranju obstoječih starih trgov, ampak v navezanju novih stikov in odkritju novih trgov. Gospod Stojković od ministrstva poljoprivrede in vod smatra, da je glavni vzrok krize iskati v druginji sirovin.

Inozemski strokovnjaki za rusko industrijo. Enkrat smo že pisali, kako iščejo Rusi inozemskih strokovnjakov za svojo industrijo. Sedaj je največja kvaliteta komisija pod predsedstvom Trčkija spet ugotovila, da je v ruski industriji pomanjkanje kvalificiranih strokovnjakov akutno. Nekatere industrijske panoge, zlasti tekstilna industrija, razpolagajo samo s 60 odstotki potrebnih strokovnjakov. Komisija predlaga vladi, naj pokliče več inozemskih strokovnjakov v Rusijo, ker sicer na kvalitetni dvig ruskih industrijskih izdelkov v doglednem času ni misliti.

Železo. Postopanje Amerike proti Nemčiji, o čemer smo že parkrat govorili, je našlo takoj posnemalce; to je bil predhodni slučaj, zelo nevaren, ki ima lahko težke gospodarske posledice. Že se oglašajo Anglija, predvsem pa dominioni, in zahtevajo zvišano carinsko zaščito proti Nemčiji, ki je glede izvoza jekla in železnine v te dežele skoraj na prvem mestu. Hudo mednarodno tekmovalstvo železnih trgov je na tem, da se razvije v splošni carinski in subvencijski boj, kojega ogromni stroški postanejo lahko za skupno gospodarstvo usodni. Nemčija se pritožuje, češ, da ji Francozi pri pogajanjih za trgovsko pogodbo gredo premalo na roko; pritožuje se tudi nad pomanjkljivim razumevanjem zasebnih gospodarskih krogov glede mednarodnih dogovorov. Zaščitna carina rodi ugovor in odpor drugih držav in jih sili, da se oprijejo istega sredstva in se tudi one za tečejo k zaščitni carini, s čimer se splošni gospodarski položaj le še poostri. Dr. Reichert, poslovodja Zveze nemških industrijev železa in jekla, je opozarjal v zadnji seji na nezadostni učinek dosedanje nemške carine na železo in je zahteval, naj se poveča. Tako sledijo drug drugemu, namesto da bi zgrabili za edinsredstvo, ki bi moglo potegniti evropski gospodarski voz iz blata, za sodelovanje na gospodarskem polju.

Skrb za kruh na Francoskem. »Journal Officiel« objavlja vladno naredbo, ki ukazuje, da morajo vsi mlinarji naznati do 8. t. m. vse svoje zaloge domačega in inostranega žita. Samo inostrana žita za kruh bodo prosta carine, če jih bodo uvažali po 50 q minimalno. Finančna uprava bo strogo nadzorovala knjigovodstvo mlinarjev.

Monopol nad grško produkcijo vžigalic je dobila neka švedska tovarna, ker je grški vladi posodila 1 milijon šterlingov z 8½% obresti.

Denarstvo.

Naše posojilo v Angliji. Naša država namerava najeti v Angliji večje posojilo. To vprašanje je v zvezi z vprašanjem naših dosedanjih dolgov v Angliji, ki pride kmalu na dnevni red, ker smo vprašanje dolgov Ameriki teoretično že spravili pod streho. Finančni minister o posojilu v Angliji še ni dal nobene izjave in tudi ne želi posrednikov.

Naš dolg Ameriki. Kratka vsebina o našem dolgu Ameriki: Dolg znaša 62 milijonov 850.000 dolarjev. Plača se v 62

obrokah, začnejo se leta 1926, končajo se leta 1987. Do leta 1937 ne plačamo nobenih obresti; takrat začnemo, in sicer z ¼%, ki se dvigne polagoma na 3½%, koja najvišja obrestna mera se pa začne šele leta 1961. Prva anuiteta znaša 200 tisoč dolarjev in se zviša stopnjema na 2.406.000 dolarjev. Z obrestmi vred bo mo plačali vsega skupaj 95.777.635 dolarjev.

Avstrijske novčnice po 1000 K se vzamejo iz obtoka. Avstrijska narodna banka objavlja, da vzame novčnice po 1000 kron, ki so žigosane z žigom za 1 šiling, iz obtoka. Zamenjava teh novčnic je dovoljena do 31. decembra t. l.

Znižanje obrestne mere na Danskem. Danska narodna banka je znižala obrestno mero od 5½% na 5%.

Hranilne vloge na Dunaju. Pri devetih največjih bančnih zavodih na Dunaju in pri dunajskih hranilnicah so se hranilne vloge tekom meseca maja t. l. zvišale od 483 na 500 milijonov šilingov, to je približno za 136 milijonov dinarjev.

Promet.

Znižanje poštne tarif? Načelnik ministrstva pošt in telegrafov g. Vučetić je na konferenci, ki se je vršila v ponedeljek pri Centrali industrijskih korporacij glede krize industrije za predelovanje mesa izjavil, da se v ministru pripravljajo znižanje poštne tarif. Da bi le ne ostalo samo pri pripravah!

Nov izhod Donave do morja. Evropska donavska komisija je proučila slabi položaj rumunskega trgovskega prometa in mednarodne plovbe v Donavinah rokavih. Na pobudo rumunskih delegatov so sledeče sklenili: 1. Sedanji jezovi se bodo bolj močno zgradili in se bodo podaljšali do globine 6 metrov. 2. Z ozirom na to, da rokav Sulina ne bo več mogel zagotoviti trajne plovbe pri globini 7,3 m, se bodo začele študije za nov dohod do morja po drugih rokavih.

120 letal bo naročila sovjetska vlada v Italiji in na Nemškem za obrambo vzhodne sibirskje meje.

Carina.

Carinski ažijski v Italiji. Za čas od 27. junija do 3. julija t. l. je bil določen carinski ažijski v Italiji s 536 in sicer 100 za temeljno carino in 436 za ažijski pribitek.

Davki in takse.

Koliko davka plačuje Trboveljska premogokopna družba? Po poslovnem poročilu Trboveljske premogokopne družbe je le-ta plačala v preteklem letu celokupno na davkih 27.795.385,61 Din.

Davčno okrajno oblastvo v Mariboru razglašajo: V smislu člena 209. fin. zakona za leto 1926-1927 (Uradni list št. 39-172 z dne 28. aprila 1926) se objavlja, da je odmera dohodnine in rentnine za davčno leto 1926 za davčane zavezance celinskega okraja Maribor-mesto izvršena. Odmerni izkazi se razgrnejo na vpogled davčnim zavezancem od 15. julija do 29. julija 1926 pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, Ciril-Methodova ulica št. 1, II. nadstropje, soba št. 67. Predpis davka onih zavezancev, ki do yštetega 18. avgusta 1926 ne vložijo priziva pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, postane pravomočen. Prizivi se kolekujejo z 20 Din. Glede dohodnine se vročijo davčnim zavezancem še posebna obvestila o predpisani dohodnini s pribitki vred. Davčni zavezanci, katerim bi se iz kateregakoli vzroka ne moglo dostaviti obvestila do 14. julija 1926, se lahko zglašijo pri davčnem okrajnem oblastvu, ki jim vroči obvestilo. Za sledeče zavezance dohodnina še ni odmerjena: dr. Barle Josip — zapuščina, dr. Scherbaum Friderik, Scherbaum Gustav, Arndt Götz Marija, Götz Erich, Götz Gerhard in Götz Hubert.

Reforma hišnega davka v Prusiji. V Prusiji se hišno-najemni davek zviša na 40% predvojne najemnine, zakonita najemnina pa za 100% predvojne najemnine.

RAZNO.

Ugodna žetev na Ogrskem. Po uradnih ugotovitvah se pričakuje, da bo Ogrska pridelala letos 18,6 milijonov meterskih centov pšenice in 7,68 milijonov meterskih stotov rži. Letošnja žetev utegne biti le neznatno neugodnejša nego lanska.

Svetovni sladkorni konsum. Znani statistik Mikusoh je izračunal za leto 1923/24 svetovno uporabo sladkorja 21.428.000 ton, za 1924/25 pa 22.982.000 ton, za ca 7% več. Primerjajmo te številke s svetovno produkcijo sladkorja v zadnjih letih (1923/24 21.256.000 ton, 1924/25 24 milijonov 783.000 ton, 1925/26 25.471.000 ton), pa vidimo tole: Leta 1923/24 sta bili uporaba in produkcija približno enaki; vsled visoko dvignjene produkcije 1924/25 je konsum zastal in se je pojavilo na svetovnih trgih padanje sladkornih cen. Nizke cene nam pravijo, da se produkcija v bližnjih letih ne bo bistveno dvignila. Seveda, če se bo konsum zelo pomnožil, se bo v par letih s produkcijo izenačil, in tedaj je položaj takoj spet drugačen. Za ugodni razvoj konsuma so pa potrebne zdrave politične in gospodarske razmere.

Nemške reparacije Angliji. Nemško rudarstvo je moralo pri reparacijskih datjavah vzeti za podlago cene, ki so bile v veljavi doma na Nemškem. Vsled angleške subvencijske politike je bila diferenca med obema državama velika. Vsak mesec je dalo nemško rudarstvo okoli 1 mil. ton premoza, diferenca med angleškim in nemškim premogom pri toni je bila 3 marke, tako da je trpelo nemško rudarstvo na mesec zgubo treh milijonov mark. Zato se je pritožilo pri državnem gospodarskem sodišču in je zahtevalo poplačanje difference, češ, da so šle reparacijske datjave na račun in po naročilu države. Sodišče je sedaj odločilo, da mora država omenjeno diferenco plačati in bo na podlagi tega odloka dobilo nemško rudarstvo okoli 15 milijonov mark kot odškodnino.

Brezposelnost v Angliji. Dne 14. junija t. l. je bilo v Angliji 1.629.900 oseb brezposelnih. Ob istem času v l. 1925. je znašalo to število 1.280.370. Tekom enega leta se je torej število brezposelnih oseb pomnožilo približno za eno tretjino.

Cene francoskega časopisja rastejo. — Zveza lastnikov časopisja v Parizu je sklenila, da se radi naraščajoče gospodarske krize in padca franka povišajo cene časopisom. Časopisi se bodo podražili s 1. avgustom.

Iz Rumunije. Nova rumunska vlada se je odrekla politiki stroge deflacije in je načelno sklenila, da dvigne obtok bankovcev na približno dvojno sedanjo izmero, ki znaša 21 milijard lejev. Neposredni povod te odredbe je kronična kreditna lakota na notranjem trgu. Seveda je pa mogoča nova emisija le tedaj, če je zasnovana v uspešno provedenem posojilu v visoki valuti. Zaenkrat bo za poskušnjo dobila Narodna banka nalog za emisijo treh milijard lejev, ki jih bodo dali kot predjem žitnim trgovcem, da realizirajo letošnjo letino; ta bo, kakor smo že pisali, menda prav dobra. Zadnje poročilo rumunske Narodne banke izkazuje obtok bankovcev v znesku 20 milijard 985.600.000 lejev, predjemov na ljudske in zadružne banke 1.370.000 lejev, lombardnim zavodom 159.403.000, zlata v novih 128.412.000 lejev, v šibikah 14.288.000 lejev, deponiranega zlata 428.140.000 lejev itd. Država dolguje banki 10 milijard in 677 milijonov lejev. — Te dni je izgotovila tovarna v Rešici prvo lokomotivo rumunske konstrukcije. Povodom izročitve te lokomotive v upravo državnih železnic so priredili slavnost; udeležili so se slavnosti kralj in kraljica in pa šef vlade, general Averescu.

Begunsko posojilo za Bolgarijo. Zveza narodov je dovolila Bolgariji begunsko posojilo v znesku dveh milijonov funtov in pol. Kontrola zveze nad posojilom se omeji na tri petine. Za plačevanje obresti in za amortizacijo zastavi Bolgarija del dohodkov na špirit in na vžigalice. Najprvo je Bolgarija ponudila v zastavo prevešče iz tobačnega davka, a so Francozi ugovarjali, ker je ta denar že drugje zastavljen. Ker ostane daleko večji del posojila v Bolgariji sami, se bo s tem bistveno odpomoglo denarni potrebi in pričakujejo olajšavo v težki gospodarski krizi. Narodna banka, ki je že monopoli-

zirala vsa devizno trgovino, bo sedaj lahko zvišala vsoto, določeno po reparacijskih pogojih, in bo tako lahko zadovoljila vsevrstne kreditne potrebe.

Vinska produkcija na Ogrskem. Ogrski vinogradniki in vinotrtiči se pritožujejo vsled neugodnega položaja vinske kupčije in zahtevajo od vlade, naj pomaga vinogradnikom z dovolitvijo hipotekarnih kreditov in naj kaj ukrene za dvig domačega konsuma in za dvig eksporta. Strokovnjaški krogi pa pravijo, da se more ogrskim vinogradnikom pomagati edinole z omejitvijo produkcije, to se pravi, s skrčenjem prostora, ki je z vinogradi zasajen. Ugotavljajo, da obsega današnja Ogrska samo tretjino prejšnjega konsumnega sveta, da pa obsega dve tretjini prejšnjega vinogradniškega sveta. Letna produkcija znaša približno štiri milijone hektolitrov vina, domači konsum ga pa porabi kvečjemu poldrugi milijon hektolitrov. Izvoz je že več let v zastanku in tudi ni pričakovati, da bi se kaj izdatno dvignil.

Gospodarske vesti. Mednarodni sindikat za izdelovanje cevi je perfekten in je bil 26. junija v Parizu podpisan. Tovarne so se združile v močno organizacijo po zgledu nemške zveze cevi. Upajo, da bo v 14 dneh sindikat dobil obojestransko ratifikacijo. — Rusija hoče kupiti na Poljskem 700.000 ton premoga, vsak mesec 100.000 ton. Ker Poljska takih množin ne more odposlati preko Danziga, bodo prevažali premog tudi po nemških železnicah preko Stettina. — Češka založba Kompas, Praga, Vinohrady, Vocelova 7 je izdala nov industrijski kompas za leto 1926/27. Iz suhih števil kompasa se da brati marsikaj zanimivega. Tako vidimo, da po vojski v nobeni nasledni državi industrija še ni dobila poti do normalnega obrata. Čehi s ponosom trdijo, da ima njih kompas mednarodni pomen in da nima inozemstvo nič enako vrednega. — Nemška tvrdka Leonhard Titz A. G. v Kölnu, Magasin Réuni v Parizu in International American Detailed Association so sklenile za eno leto mednarodno zvezo za nakup blaga. Nemška tvrdka bo nakupovala za ameriško družbo v Srednji Evropi, ameriška pa za nemško družbo v Severni Ameriki. Francoska družba ima zopet drug trg. — Ker se v Srednji Nemčiji poviša s 1. julijem cena rjavega premoga, se je začelo močno povpraševanje po briketih; blaga ni in tovarne ga tudi približno ne bodo mogle dosti izgotoviti. — Tvorba trustov se v Nemčiji kar naprej nadaljuje. Sedaj beremo o fuziji

dveh velikih podjetij železa v Renski provinciji; eno podjetje je Thyssenova strojna tovarna, drugo Deutsche Maschinenfabriks A. G. v Duisburgu.

Ljubljanska borza.

Sreda, 7. julija 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 73, bl. 75; loterijska državna renta za vojno škodo den. 307, bl. 310; zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 193, bl. 195; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 175, bl. 195; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 865, bl. 870; Slovenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 78, bl. 82; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana bl. 370; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 102; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 55, bl. 65; »Šušir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 103, bl. 104, zaklj. 104.

Blago: Hrastova meterska, zdrava, suha drva, feo vag. meja den. 18; brzojavni drogovci (smreka, jelka, bor), zdravi, ravni, obeljeni, stegnjeni, ravno odžagani, od 8 do 12 m, feo vag. meja den. 300; krajniki, 4 m dolgi, feo vag. meja za tekoči meter bl. 0,50; celulozni les (smreka s 15% jelke), od 1 do 7 m dolgo, od 10—20 cm debelo na tankem koncu, feo vag. meja bl. 250; hrastovi drogovci 2,51—2,60 m, 14×24, feo vag. meja bl. 60; bukovni plohi, 2,25 m, 90 mm, feo vag. meja, 2 vag. den. 500, bl. 510, zaklj. 510; hrastovi hlodi, od 250 m naprej, od 30 cm naprej, feo vag. nakl. postaja bl. 410; pšenica bačka, 76, 2%, feo vag. nakl. postaja bl. 310; pšenica nova bačka, 76, 2%, za avgust, feo vag. nakl. post. bl. 262; koruza, feo vag. nakl. post. bl. 170; koruza, feo vag. postaja bl. 205; ječmen, letni, feo vag. nakl. post. bl. 170; oves rešetani, feo vag. nakl. post. bl. 195; otrobi drobnj, feo vag. nakl. post. bl. 110; otrobi srednji, feo vag. Domžale bl. 150; ajda domača, feo vag. slov. postaja bl. 255; proso rumeno, feo vag. slov. postaja bl. 217,50; fižol beli banat, feo vag. nakl. post. bl. 160; fižol mandalor, feo vag. Postojna bl. 290; riž splendor, v vrečah, brutto zanetto, feo skladišče Ljubljana bl. 680.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani dne 3. julija 1926. Govedina: v mesnicah po mestu 16 do 19; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 18, II. 15, jezika 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 18 do 19, ledje 15 do 19, možganov 18 do 19; 1 kg telečjega mesa I. 20, II. 17, jeter 26 do 30, pljuč 20 Din; 1 kg prišičjega mesa I. 25, II. 22, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledje 25, glave 7,50 do 10, parkljev 5 do 7,50, slanina trebušne 20, slanina ribe in sala 22, sla-

nine mešane 21, slanina na debelo 20, masti 25, šunke (gnjati) 35, prekajenega mesa I. 32, II. 30, prekajenih parkljev 10 do 12, prekajene glave 12,50 do 15, jezika 35 Din; 1 kg koštrunovega 14 do 15 Din; 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6 Din; 1 kg krakovskih klobas 45, debrecinskih 45, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 30 do 40, pol prekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanine 28 do 30, piščanec 12 do 20, kokoš 25 do 35, petelin 30 do 40, domač zajec 10 do 20, 1 kg karpa 25 do 30, linja 25, ščuke 26, postrvi 55 do 60, klina 15, mreje 15, pečenke 15, liter mleka 2,50 do 3, 1 kg surovega masla 40 do 45, čajnega 50 do 60, masla 45, bohinskega sira 38, sirčka 9 do 10, par jaje 1,75 do 2, liter vina 14 do 20, čaša pive 3,25, vrček 4,50 do 4,75, steklenica 5,25 do 5,75, 1 kg belega kruha 6,50, črnega 5,50, rženega 5,50, 1 kg hrušk 4 do 10, ena oranža 1 do 3, limona 0,75, 1 kg fig 15, orehov 10 do 12, luščic 30 do 32, češenj 4 do 9, suhih češpelj 10 do 11, 1 kg marelic 20 do 28, 1 liter rdečih jagod 4, borovnic 2,50, 1 kg kave 48 do 76, pražene 56 do 100, kristalnega sladkorja 13,50, v kockah 15,50, kavne primesi 2,20, riža 8 do 12, liter olja 18 do 20, kisa 2,50 do 4,50, 1 kg soli 3,50 do 4,25, celega popra 52, mletega 54, paprike III. vrste 28, sladke paprike 56, liter petroleja 7, testenin 10 do 12, pralnega luga 3,75, čaja 75, 1 kg moke št. 0 je 6, št. 1 je 5,50, št. 2 je 5,25, št. 3 je 5, št. 5 je 4, 1 kg kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2,50, koruzne moke 3,50 do 4, koruznega zdroba 4 do 5, pšeničnega 7, ajdove moke 8 do 9, ržene 5, 1 q pšenice 355 do 370, rži 250 do 280, ječmena 230 do 260, ovs 240 do 280, prosa 275 do 300, nove sušene koruze 210 do 215, ajde 280 do 300, fižola 350, graha 400 do 500, leče 600, 1 q premoga 43,50, kubični meter trdih drv 150, mehkih 75, 1 q sladkega sena 100, pol sladkega sena 80, kislega sena 75, slame 50, 1 kg glavnote solate 4 do 5, štrunate solate 2 do 3, ajserice 4, zgodnjega zelja 10, kislega zelja 2 do 2,50, ohrovt 10, karfiol 7 do 8, špargljev 20 do 25, kolerab 4 do 5, 1 kg špinače 7 do 8, paradižnikov 12, kumar 10, buč 10, graha v stročju 2,50 do 3, luščene 6, fižola v stročju 6, čebule 5, česna 10, krompirja 2, krompirja novega 2 do 3, repe 2, kisle repe 2 do 2,50, korenja 8, peteršilja 8, zelenjave za juho 8.

Dunajski goveji sejem (5. t. m.). Dagon 2768 glav; od tega iz Jugoslavije 196 komadov. Cene razen bikom, ki so se

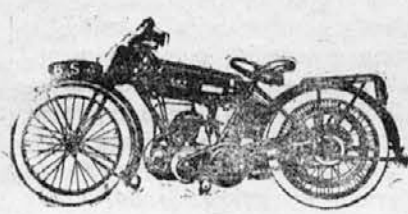
pocenili za 5 do 10 grošev pri kg, nespremenjene. Notirajo za kg žive teže: voli I. 1.35—1.60 (izjemno 1.65—1.75), II. 1.10 do 1.30, III. 1 do 1.10, biki 1—1.30, krave 0.95—1.30, slaba živina 0.60—0.85 šilinga.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 9. julija t. l. ponudbe za dobavo 2000 kg karbida, do 10. julija t. l. pa za dobavo 500 komadov hrastovih pragov. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 15. julija t. l. ponudbe za dobavo 10 ton portland cimenta v sodih. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. avgusta t. l. ponudbe glede oddaje dela prepleskanja glavne železne konstrukcije v levem tiru mosta čez Ljubljano pri Preserjih v skupni izmeri ca 2900 m². Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. julija t. l. pri 16. artiljerijskem polku v Ljubljani glede dobave živil (svinjska mast, jedilno olje, fižol, makaroni, riž, pšenični in koruzni zdrob, ješprenjček, kristalni sladkor, čaj, kava, kis, proso itd.) Dne 14. julija t. l. pri Dravski divizijski oblasti v Ljubljani glede dobave 1850 kg aleve paprike. Dne 28. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave države za orodje. Dne 30. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 10.000 kg gnetilnega mašilnega materiala; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pločevine bakrene in iz medij ter glede dobave jelka; dne 31. julija t. l. pa glede dobave plinskih in manesmanovih cevi ter glede dobave raznih vijakov. Dne 4. avgusta t. l. pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave 5000 komadov letnih mornarskih maj. Dne 7. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu dobave »Pintsche mrežice. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaje. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. avgusta t. l. pri intendantskem slagalištu mornarice v Tivatu, Boka Kotorska, glede prodaje stare vojaške opreme. Dne 5. avgusta t. l. pri Upravi 3. Zavoda za izradu vojne odeče u Nišu glede prodaje raznih odpadkov (od blaga, usnja itd.) Predmetna oglasa z natančnejšimi podatki sta v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na opogled.

B. S. A. Motocikli

in prikolice najnovjših modelov leta 1926 po znižanih cenah dospeli. — Na ogled in poskušajo pri

Jugo-Auto, Ljubljana

Ceniki na zahtevo brezplačno. Dunajska cesta 36. — Tel. 263.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

NAROČAJTE
»TRGOVSKI LIST!«

Trgovci! Obrtniki!

Pri tvrdki

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu rešernovega spomenika, ob vodi
doblite vse potrebščine za šivilje, krojače,
čevljarje in sedlarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni.

KJE SE
KUPI?

Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prašernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali
obitno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phönix.
Isolatom posamezne dele za stroje in ko-
leze, igle, olje, jermena, plovnička.
Poak 6 vezenj na stroj brezplačno! —
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani
priporoča

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje
moko in

deželne pridelke
raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

VSA V TISKARSKO
STROKO SPADA-
JOČA DELA IZVR-
ŠUJE NAJTOČNEJE

TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA

SIMON GREGOR-
ČIČEVA ULICA 13

TELEFON ŠT. 552

LASTNA KNJIGO-
VEZNICA

Najboljša so
še vedno

PUCH-kolesa!

Solidne cene! Plačljivo na obroke!

IGN. VOK, Ljubljana - Novo mesto.

VINOCET
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a. II. nadstropje.